

Laidiens: 28.05.1999., Nr. 174/176

Ministru kabineta noteikumi Nr. 189

Rīgā 1999.gada 25.maijā (prot. Nr. 27, 10.§)

Ar karavīriem notikušo nelaimes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtība

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos lietotie termini:

1.1. **karavīri** — aktīvā militārā dienesta un Zemessardzes ierindas dienesta virsnieki, virsdienesta karavīri (instruktori) un obligātā aktīvā militārā dienesta karavīri;

1.2. **nelaimes gadījums** — karavīra veselības stāvokļa pēkšņa un strauja pasliktināšanās, ko izraisījis ievainojums (kontūzija, trauma, sakropļojums), kā arī citu bīstamo un kaitīgo faktoru (radioaktīvo vielu, jonizējošo avotu, elektromagnētisko lauku, toksisko vielu un citu faktoru) iedarbība uz organismu un kuras sekas ir daļējs vai pilnīgs darbspēju zaudējums vai karavīra bojāeja.

2. Šie noteikumi nosaka vienotu ar karavīriem notikušo nelaimes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtību visās Aizsardzības ministrijas pakļautībā un pārziņā esošajās struktūrvienībās.

3. Nelaimes gadījuma izmeklēšanas un uzskaites mērķi ir:

3.1. noskaidrot nelaimes gadījuma cēloņus, lai turpmāk tos novērstu;

3.2. dokumentāri noformēt notikušo nelaimes gadījumu, lai nodrošinātu cietušajam karavīram vai — karavīra nāves gadījumā — viņa apgādībā bijušajām personām normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas;

3.3. noteikt personas, kuras pieļāvušas militāro reglamentu un citu militāro dienestu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus, kas izraisījuši nelaimes gadījumu.

4. Saskaņā ar šiem noteikumiem jāizmeklē visi nelaimes gadījumi, kas notikuši ar karavīru:

4.1. dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus dienesta vietā vai ārpus tās, arī ārvalstīs;

4.2. aizstāvot valsts vai personas īpašumu, sabiedrisko kārtību, glābjot cilvēka dzīvību;

4.3. izmantojot personisko transportlīdzekli dienesta vajadzībām ar struktūrvienības komandiera (priekšnieka) rakstisku atļauju (pavēli);

4.4. atrodoties ceļā uz dienesta vietu vai no tās, kā arī citos dienesta braucienos struktūrvienības valdījumā esošajā transportlīdzeklī;

4.5. ārpusreglamenta attiecību dēļ.

5. Nelaimes gadījumu, kas noticis ar ārvalsts karavīru, kurš dienesta uzdevumā atradies Latvijā, izmeklē saskaņā ar šiem noteikumiem vai starptautiskajiem līgumiem.

6. Izdevumus, kas saistīti ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu, sedz tā struktūrvienība, kurā noticis nelaimes gadījums.

7. Par nelaimes gadījuma izmeklēšanu un izmeklēšanas akta vai atzinuma par nelaimes gadījumu noformēšanu noteiktajā termiņā ir atbildīga amatpersona, kura izdevusi pavēli par izmeklēšanu.

II. Nelaimes gadījuma izmeklēšana

8. Nelaimes gadījumu izmeklē ar struktūrvienības komandiera (priekšnieka) pavēli norīkota komisija ne mazāk kā triju amatpersonu sastāvā.

9. Komisijas sastāvā norīko struktūrvienības štāba amatpersonas, un tajā obligāti iekļauj medicīnas speciālistus. Ja nepieciešams, komisijā var iekļaut arī citas amatpersonas (speciālistus), kā arī personu, kura pārstāv cietušā karavīra intereses.

10. Ja nelaimes gadījumā cietis karavīrs, kurš uz laiku nosūtīts pildīt dienesta pienākumus citā struktūrvienībā, to izmeklē tās struktūrvienības komandiera (priekšnieka) iecelta komisija, kurā noticis nelaimes gadījums. Komisijas darbā piedalās arī tās struktūrvienības pārstāvis, kuras karavīrs ir cietušais.

11. Ja karavīrs dienesta pienākumus citā struktūrvienībā pildījis savas struktūrvienības amatpersonas vadībā, nelaimes gadījumu izmeklē komisija, ko norīko tās struktūrvienības komandieris (priekšnieks), kuras karavīrs ir cietušais.

12. Par notikušo nelaimes gadījumu karavīrs vai nelaimes gadījuma liecinieki nekavējoties ziņo savam tiešajam priekšniekam vai struktūrvienības komandierim (priekšniekam), štāba priekšniekam vai operatīvajam dežurantam.

13. Šo noteikumu 12.punktā minētās amatpersonas nekavējoties sniedz cietušajam karavīram pirmo palīdzību un nogādā viņu ārstniecības iestādē. Struktūrvienības komandieris (priekšnieks) vai štāba priekšnieks no ārstniecības iestādes pieprasa šo noteikumu 31.punktā minēto izziņu par veselības traucējuma pakāpi. Līdz komisijas darba sākumam nelaimes gadījuma vietu saglabā neskartu, ja tas neapdraud citu cilvēku dzīvību vai vidi, neizraisa avāriju, ugunsgrēku un netraucē darba procesu.

14. Komisija izmeklēšanu sāk nekavējoties un ne ilgāk kā sešu darbdienu laikā izmeklē nelaimes gadījumu, kā arī sastāda aktu par nelaimes gadījumu (turpmāk — akts) (1.pielikums) vai uzraksta atzinumu par nelaimes gadījumu (turpmāk — atzinums) (2.pielikums).

15. Nelaimes gadījumu uzskata par nesaistītu ar dienesta pienākumu pildīšanu un uzraksta atzinumu, ja izmeklēšanas gaitā komisija secinājusi, ka:

15.1. nelaimes gadījums noticis alkoholisko, narkotisko, toksisko, psihotropo vai citu kaitīgu vielu vai to produktu lietošanas dēļ un to nav izraisījusi minēto vielu izmantošana dienesta pienākumu pildīšanas vajadzībām vai to neatbilstoša glabāšana un pārvietošana;

15.2. nāves cēlonis nav saistīts ar nelaimes gadījumu, un to apliecina tiesu medicīnas ekspertīzes atzinums;

15.3. izdarīta pašnāvība vai tās mēģinājums, un to apstiprina tiesībsargsardzības institūcija;

15.4. nelaimes gadījums noticis, karavīram izdarot noziedzīgu nodarījumu, un par to ierosināta krimināllieta, izņemot gadījumu, kad karavīrs tiek saukts pie kriminālatbildības par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, vadot

transportlīdzekli;

15.5. nelaimes gadījums noticis, karavīram pārkāpjot militāro reglamentu, pavēļu un citu normatīvo aktu prasības, izņemot gadījumu, kad minētie pārkāpumi izdarīti, aizstāvot valsts vai personas īpašumu, sabiedrisko kārtību, glābjot cilvēka dzīvību vai dienesta interesēs;

15.6. nelaimes gadījums noticis ārpus dienesta pienākumu pildīšanas laika, ja šajā laikā nav bijusi dienesta vides bīstamo vai kaitīgo faktoru iedarbība un ja tas nav saistīts ar valsts vai personas īpašuma un sabiedriskās kārtības aizstāvēšanu, cilvēka dzīvības glābšanu vai dienesta interesēm;

15.7. nelaimes gadījums noticis strīda laikā un tā cēlonis nav saistīts ar dienesta pienākumu pildīšanu.

16. Nelaimes gadījumu izmeklē, ja karavīrs tā dēļ nav spējīgs pildīt dienesta pienākumus ilgāk par vienu diennakti.

17. Šo noteikumu 15.4.apakšpunktā minētajā gadījumā, ja krimināllieta izbeigta pierādījumu trūkuma dēļ vai tiesa pasludinājusi attaisnojošu spriedumu, 15 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas vai attaisnojošā sprieduma stāšanās spēkā sastāda nelaimes gadījuma izmeklēšanas aktu.

18. Ja par nelaimes gadījumu nav paziņots diennakts laikā vai nelaimes gadījumā radītais darbspēju zaudējums karavīram iestājies vēlāk, komisija izmeklē nelaimes gadījumu un sastāda aktu vai uzraksta atzinumu mēneša laikā pēc cietušā karavīra iesnieguma vai cita veida informācijas par nelaimes gadījumu saņemšanas.

19. Ja nelaimes gadījumā ir cietis virsnieks vai virsdienesta karavīrs (instruktors), aktu sastāda vai atzinumu uzraksta četros eksemplāros, bet, ja ir cietis obligātā militārā dienesta karavīrs, — trijos eksemplāros. Pirmajam eksemplāram pievieno izmeklēšanas materiālus (karavīra, liecinieku un atbildīgo amatpersonu paskaidrojumus; plānus, shēmas un dokumentus, kas raksturo nelaimes gadījuma vietu, mašīnas, mehānismu, iekārtas, dienesta vides bīstamo un kaitīgo faktoru esamību, kā arī medicīnisko atzinumu).

20. Pēc akta sastādīšanas vai atzinuma uzrakstīšanas tā pirmais eksemplārs un izmeklēšanas materiāli paliek struktūrvienībā, kurā cietušais karavīrs pilda vai pildīja aktīvo militāro dienestu. Pa vienam eksemplāram struktūrvienības komandieris (priekšnieks) nekavējoties nosūta:

20.1. ja cietušais ir virsnieks vai virsdienesta karavīrs (instruktors):

20.1.1. cietušajam vai personai, kura pārstāv viņa intereses;

20.1.2. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālei pēc cietušā karavīra dzīvesvietas;

20.1.3. Aizsardzības ministrijas Militārā personāla nodaļai;

20.2. ja cietušais ir obligātā militārā dienesta karavīrs:

20.2.1. cietušajam vai personai, kura pārstāv viņa intereses;

20.2.2. Aizsardzības ministrijas Militārā personāla nodaļai.

21. Akta un atzinuma pirmais eksemplārs kopā ar visiem izmeklēšanas materiāliem glabājas struktūrvienībā 45 gadus. Pēc 45 gadiem tos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodod arhīvā.

22. Ja Aizsardzības ministrija pēc akta vai atzinuma un izmeklēšanas materiālu saņemšanas konstatē, ka nelaimes gadījums izmeklēts un izmeklēšanas materiāli sastādīti, neievērojot šos noteikumus, vai izmeklēšanas dokumentos atklātas neprecizitātes, Aizsardzības ministrijas Militārā personāla nodaļa ir tiesīga pieprasīt struktūrvienības komandierim (priekšniekam), lai desmit darbdienu laikā nelaimes gadījumu izmeklētu atkārtoti.

23. Ja karavīrs vai persona, kura pārstāv viņa intereses, nepiekrīt komisijas akta vai atzinuma saturam, karavīrs vai minētā persona sešu mēnešu laikā pēc akta vai atzinuma saņemšanas ir tiesīga vērsties Aizsardzības ministrijā, kura pieņem galīgo lēmumu par nepieciešamību atkārtoti izmeklēt nelaimes gadījumu.

24. Aizsardzības ministrijas Militārā personāla nodaļa pēc saviem ieskatiem vai pēc tiesībaizsardzības institūciju pieprasījuma ir tiesīga pieprasīt nelaimes gadījuma apstākļu papildu izmeklēšanu.

25. Komisija, izmeklējot nelaimes gadījumu, ir tiesīga pieprasīt un saņemt nepieciešamos izziņas materiālus un rakstiskus paskaidrojumus no struktūrvienības amatpersonām, kā arī rakstiskus paskaidrojumus no cietušā karavīra un lieciniekiem.

26. Struktūrvienības komandieris (vai viņa pilnvarotā persona):

26.1. informē virsnieku vai virsdienesta karavīru (instruktoru), vai personu, kura pārstāv viņa intereses, par tiesībām uz sociālās apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši likumam "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām";

26.2. informē cietušo karavīru vai personu, kura pārstāv viņa intereses, par tiesībām uz valsts obligātās apdrošināšanas atlīdzību karavīriem saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem;

26.3. iepazīstina struktūrvienības atbildīgās amatpersonas, karavīru vai personu, kura pārstāv viņa intereses, ar nelaimes gadījuma izmeklēšanas materiāliem;

26.4. aktā vai atzinumā norādītajā termiņā veic pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai;

26.5. pēc cietušā karavīra izvešēšanas (pārejošas darbnespējas izbeigšanās) nosūta Aizsardzības ministrijas Militārā personāla nodaļai paziņojumu par nelaimes gadījuma sekām (3.pielikums).

III. Nelaimes gadījuma speciālā izmeklēšana

27. Nelaimes gadījuma speciālā izmeklēšana (turpmāk — speciālā izmeklēšana) nepieciešama, ja nelaimes gadījumā:

27.1. konstatēta viena vai vairāku karavīru nāve;

27.2. cietuši divi vai vairāk karavīru neatkarīgi no veselības traucējuma pakāpes;

27.3. karavīram konstatēta smaga veselības traucējuma pakāpe.

28. Par šo noteikumu 27.punktā minētajiem nelaimes gadījumiem, arī tad, ja karavīrs miris nelaimes gadījuma izraisītā darbību zaudējuma laikā, struktūrvienības komandieris (priekšnieks) nekavējoties paziņo pakļautības kārtībā augstākam komandierim (priekšniekam), specializētajai nozares prokuratūrai un Aizsardzības ministrijai. Paziņojumā norāda struktūrvienības nosaukumu, datumu un laiku, kad noticis nelaimes gadījums, vietu, nelaimes gadījumā cietušo karavīru skaitu, viņu vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu, vecumu, dzimumu, ieņemamo amatu, kā arī sniedz īsas ziņas par nelaimes gadījuma apstākļiem.

29. Speciālo izmeklēšanu veic:

29.1. pakļautības kārtībā augstākā komandiera (priekšnieka) izveidota speciālās izmeklēšanas komisija ne mazāk kā triju amatpersonu sastāvā vai aizsardzības ministra norīkota amatpersona, kas pieaicina struktūrvienības komandiera pilnvarotu personu, karavīru vai personu, kura pārstāv viņa intereses, kā arī attiecīgus speciālistus, ja nelaimes gadījums ir izraisījis karavīra nāvi, smagu veselības traucējumu vai nelaimes gadījumā ir cietuši divi vai vairāk karavīru neatkarīgi no veselības traucējuma pakāpes;